

Az ideális fiú prototípusa a *Zászlónk* katolikus ifjúsági lap tükrében (1903–1910)

A Regnum Marianum Intézet alapította diáklap 1902 és 1948 között jelent meg. A katolikus havilapot a serdülő fiúknak címezték, július és augusztus hónapok kivételével minden hónap 15-én reggel jelent meg a Stephaneum nyomdának köszönhetően. A képes ifjúsági sajtótermék a színvonalas tartalmak mellett annak is köszönhetette sikerét, hogy katolikus szellemisége ellenére felekezeten kívüli, világnézeten elfogulatlan volt, nevelő célzatú cikkei inkább egyfajta általános erkölcsiséget képviseltek. Az ifjúsági havilap főszerkesztője, Izsóf Alajos figyelembe vette az olvasók életkori sajátosságait: a lap sokrétű tartalmat kínált állandó rovatain keresztül, melyekben az ismeretterjesztő, szórakoztató és nevelő funkciók egyaránt jelen voltak. Az irodalmi szövegek mellett a szerzők alapos ismeretterjesztő cikkeken keresztül tájékoztatták a fiatalságot a technikai újdonságokról, fontosabb történelmi és természettel kapcsolatos ismeretekről; az olvasók földrajzi és néprajzi adalékokat kaptak útirajzok és leírások által; a főszerkesztő a szerkesztői üzeneteken keresztül igyekezett bármilyen jellegű kérdésre választ/tanácsot adni, a *Fakadó rügyek* melléklet pedig a fiatalságnak kiírt pályázatok ismertetéséért felelt. A korszak egyik legnépszerűbb ifjúsági lapjaként a *Zászlónk* tevékeny részt vállalt a serdülők nevelésében, ízlésük és magatartásuk formálásában, illetve az ideális ifjúságról alkotott kép kialakításában. Előadásomban azokra a lap által mediált ismertetőjegyekre koncentrálok, melyek segítségével megragadható a századforduló serdülőképe.

Kovács Dominik (Eötvös Loránd Tudományegyetem Eötvös József Collegium)

A generációs feszültség nyelvi alakzatai Bródy Sándor *Tímár Liza* című drámájában

Bródy Sándor *Tímár Liza* című drámáját 1914-ben mutatta be a Vígszínház Varsányi Irén főszereplésével. A korabeli közönség egy rendhagyó családi történetet ismerhetett meg. A darabban ábrázolt személyközi konfliktusok olyan társadalmi feszültségekre utaltak, mint a zsidóság asszimilációjának kérdésköre, a nemek közti különbségtétel következményei, illetve a századforduló fejlődő polgárságának és a nemesi múltú középosztályának a szembenállása.

Előadásom célja, hogy ezekre a családi konfliktusokként bemutatott szociális jelenségekre reflektáljak, ezáltal pedig a klasszikus modern dráma jegyeivel vessem össze Bródy Sándor „erkölcsrajz”-ként meghatározott színművének alakábrázolását. A darabban a gazdag polgárlány, Tímár Liza szenved a társadalmi magányosságtól. Bár a vagyona és a státusza elvben az arisztokrata fiatalok közéjéhez rendeli őt, ez a társaság „parvenü”-ként, újjgazdagként tekint rá. Liza egyértelműen az apját és annak családi hátterét okolja a kirekesztés miatt.